

ზოგადი და გამოყენებითი ენათმეცნიერების სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები სასპეციალიზაციო გამოცდა

გამოცდის ფორმატი

სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები წერითი სასპეციალიზაციო გამოცდა ჩატარდება **ზოგად ენათმეცნიერებაში**. გამოცდა შეფასდება 100 ქულიანი სისტემით. ბილეთი შედგება ოთხი საკითხისაგან და თითოეული მათგანი შეფასდება 25 ქულით.

საგამოცდო საკითხთა ჩამონათვალი:

1. ენა, როგორც ენათმეცნიერების (ლინგვისტიკის) ობიექტი. ობიექტი-ენა და მეტა-ენა.
2. ენის ფუნქციები.
3. ენის რაობის საკითხი XIX-XX საუკუნეების ენათმეცნიერებაში და ენათმეცნიერების ობიექტის დადგენის ცდა. ვილჰელმ ფონ ჰუმბოლდტი – თეორიული ლინგვისტიკის ფუძემდებელი; ფრ. ბოპი და ნეოგრამატიკოსები; ფ. დე სოსიური და ნ. ტრუბეცკოი.
4. ენისა და მეტყველების დიქოტომია (Langage, Langue, Parole).
5. ენა, როგორც ნიშანთა სისტემა; ენათმეცნიერება და სემიოტიკა. „ღირებულების“ ცნებისათვის ენობრივ სისტემაში.
6. ენა, როგორც სასრული სისტემა. ენობრივი სისტემის დუალობა და პროდუქტულობა.
7. სინქრონიული და დიაქრონიული ენათმეცნიერება.
8. ენა, როგორც ნიშანთა სისტემა.
9. ენა, როგორც იერარქიული სტრუქტურა; ენობრივ დონეთა ურთი-ერთმიმართება.
10. ბგერა და ფონემა; ფონეტიკა და ფონოლოგია,
11. მიმართებათა ძირითადი სახეობანი (ჰომორგანული-ჰეტერორგანული, ჰომოგენური-ჰეტეროგენური). პარადიგმატიკა და სინტაგმატიკა.
12. თანხმოდანთა პარადიგმატული სისტემა: სამეულები, წყვილეულები, ცალეულები, სერიები და ლოკალური რიგები და სისტემის ლინგვისტური ინტერპრეტაცია. ჩარიელი უკრის არსებობა სისტემაში და შინაგანი რეკონსტრუქციის მეთოდი.
13. ხმოდანთა სისტემა. სისტემის გამოსახული გეომეტრიულ ფიგურა – სამკუთხედი. სინტაგმატიკა; კოარტიკულაცია – პალატალიზაცია, ველარიზაცია, ლაბიალიზაცია, ნაზალიზაცია პოზიციური და ფონოლოგიური ღირებულებისა.
14. ფონოტაქტიკა და ფონემათა შეერთების უნივერსალური კანონები: I, II, III; A და B სისტემის ჰარმონიულ კომპლექსთა აგების პრინციპი და B სისტემის პირვანდელი სახის რეკონსტრუქცია (გ. ახვლედიანი).
15. დიაქრონიული ფონოლოგია: უმლაუტი. კომბინატორული და სპონტანური ფონემური ცვლილებები.

16. ფონეტიკური კანონები და ფონეტიკური ტენდენციები. კანონის შეზღუდულობა დროითა და სივრცით (გ. ახვლედიანი); სხვა კანონის ჩარევა; ხმოვანთა სამი უნივერსალური კანონი: პალატალობის, ველარობის, ლაბიო-ველარობისა.
17. მორფოლოგია. მორფოლოგიური ანალიზის პრინციპები; მორფემა და ალომორფი.
18. აფიქსთა სისტემატიზაცია ადგილისა და ფუნქციის მიხედვით. აფიქსთა მაგივრობის გამწვევი საშუალებანი.
19. სინტაქსი. წინადადება და წინადადების აქტანტური სტრუქტურა. წინადადების სინტაქსური კონსტრუქციები.
20. სემანტიკური ანალიზის პრინციპები და სიტყვა, როგორც ისტორიულად ცვალებადი კატეგორია.
21. ენათა გენეალოგიური და ტიპოლოგიური კლასიფიკაციის პრინციპები.

ლიტერატურა:

1. გ. ახვლედიანი, ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები, თბ., 1949, 1999
2. გ. ახვლედიანი, ზოგადი ფონეტიკის შესავალი, თბ., 1956, 1966
3. ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები (რედ. გ. ახვლედიანი), თბ., 1972
4. თ. გამყრელიძე, დეზაფრიკატიზაცია სვანურში, „გადაწერის წესები“ დიაქრონიულ ფონოლოგიაში, თბ., 1968
5. თ. გამყრელიძე, რჩეული ქართველოლოგიური შრომები, თბ., 2000: თ. გამყრელიძე, ტ. გუდავა, თანხმოდანთკომპლექსები მეგრულში,
6. თ. გამყრელიძე, ზ. კიკნაძე, ი. შადური, ნ. შენგელაია, თეორიული ენათმეცნიერების კურსი, თბ., 2003, 2008
7. გ. ნებიერიძე, ენათმეცნიერების შესავალი, თბ., 1991, 1999, 2003
8. ნ. ქუთელია, ლაზურის ფონემატური სტრუქტურა, თბ., 2005
9. არნ. ჩიქობავა, ენათმეცნიერების შესავალი, თბ., 1952, 2008
10. არნ. ჩიქობავა, ზოგადი ენათმეცნიერება, I, თბ., 1946
11. არნ. ჩიქობავა, ზოგადი ენათმეცნიერება, II, თბ., 1945, 1983

კონსულტაციისთვის შეგიძლიათ მიმართოთ ასოც. პროფ. რუსუდან ასათიანს,
 ელ-ფოსტა: rus_asatiani@hotmail.com
 ასოც. პროფ. ნათელა ქუთელიას
 ტელ: 5 (55) 62– 53– 32